

Kenelle:
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
Employment and Equality Committee
00102 Eduskunta - Parliament of Finland

Lausunto 20.4.2017:
Järjestön toiminnan yhtiöittämisestä/osittaisesta yhtiöittämisestä

Keneltä:
Juha Kallio
toiminnanjohtaja
Nauha ry

1	TAUSTAA -NAUHA RY.....	3
2	NAUHA RY:N TOIMINTAYMPÄRISTÖ- UUSI KOLMAS SEKTORI?.....	4
2.1	Yhdistykset palvelun tuottajina.....	5
2.2	Perus- ja/vai palvelutoiminta	6
2.3	Nauha ry:n toimintaympäristö	7
2.4	Yhdistyksen verotus	9
3.	NAUHA RY:N RATKAISU JA KÄYTÄNNÖN TOIMENPITEET	12
3.1	Mitä tapahtui 2013-2015.....	12
3.2	Käytännön toimenpiteet vuonna 2016.....	13
	Kevään 2016 tapahtumat	13
	Kesän 2016 tapahtumat.....	14
4.	MUITA MAHDOLLISUUKSIA JÄRJESTÄYTYÄ	15
4.1	Konsernimalli - Säätiö, osakeyhtiö ja ry	15
4.2	Yhdistys ja yhdistysverkostot - CASE SILTA.....	15
4.3	Yritysyhteistyön laajentaminen ja sosiaalinen sponsorointi	18
4.5	UUDET MALLIT ELÄVÄT AJASSA	19
	Mielikuvat ratkaisevat.....	19
	Kansalaistoiminta muuttuu	19
	LÄHTEET	20
	LIITTEET	21
1.	CV -Juha Kallio	21
2.	Nauha ry:n tulevaisuustyöskentelyn ajatuksia	24

1 TAUSTAA -NAUHA RY

Nauha ry, (ent. Tampereen Sininauha ry, 2002 asti, ent. Pirkanmaan Sininauha ry, 2016 asti) on perustettu 10. maaliskuuta vuonna 1961. Yhdistys toimii pääsääntöisesti Pirkanmaalla ja sillä on toimintaa kahdeksassa kunnassa, valtakunnallisesti palveluja käyttää yli seitsemänkymmentä kuntaa. Yhdistys on toiminut ja toimii riippuvuuksista vapaan elämäntavan puolesta tukemalla ja auttamalla eri syistä syrjäytyneitä ihmisiä ja heidän läheisiään. Tällä hetkellä yhdistyksen ja sen perustaman osakeyhtiön (Abnoy Oy) toimintaa ovat asumispalvelut, kuntoutuspalvelut, koulutus ja työllistäminen sekä päivä- ja hanketoiminta. Yhdistyksen toimintaa rahoittavat kunnat (n. 90 %), yritykset, STM, OKM, ELY-keskus, ESR ja STEA. Henkilöstöä oli vuonna 2016 keskimäärin 136 ja liikevaihto oli n. 6,5 M€.

Yhdistyksen kaikki palvelut on pyritty tekemään asiakkaille helpoksi saavuttaa ja edulliseksi, mahdollisuuksien mukaan maksuttomiksi. Vertais- ja vapaaehtoistyöllä on merkittävä osuus yhdistyksen toiminnassa.

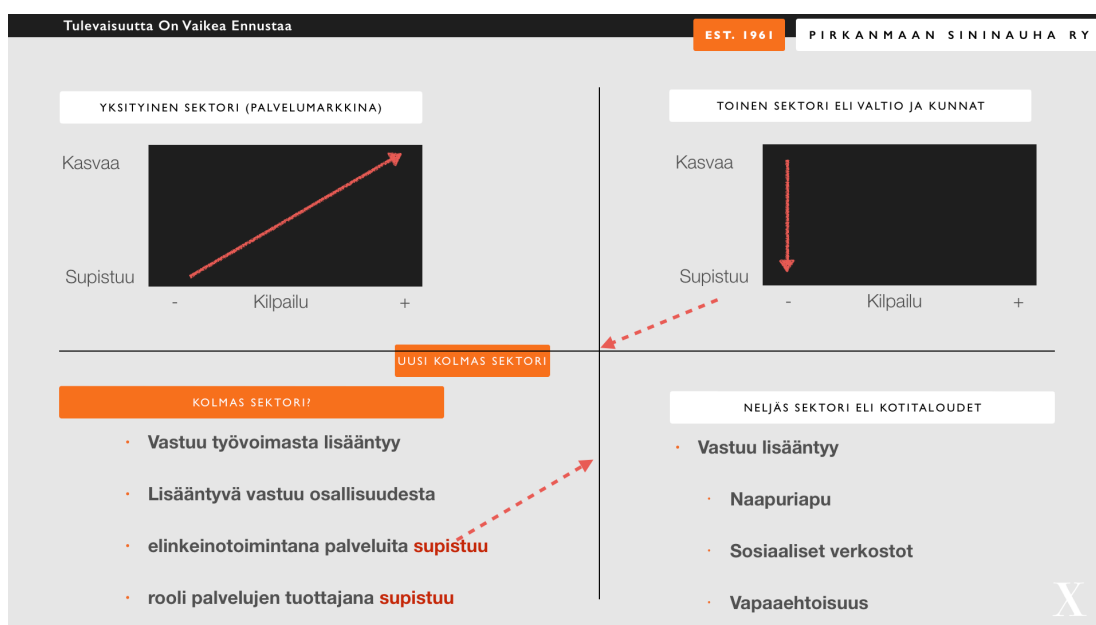
Asiakkaiden perusoikeuksien puolustaminen on tärkeä osa asiakastyötä. Yhdistyksen asukkaiden ja muussa toiminnassa olevien ihmisten elämään kuuluu elämästä nauttiminen ja omien vahvuuksien tuettu etsiminen. Yhdistyksen yksiköiden toiminnassa näkyy yhteenkuuluvaisuus ja toisten erilaisuuden hyväksyminen.

Yhdistys on Laatukeskuksen, Kauppakamarin, Pirkanmaan Yrittäjien, Sininauhaliiton, Työpaja yhdistyksen sekä Kansainvälisen Siniristin jäsen ja toimii yhteistyössä yritysten, järjestöjen, kuntien sekä seurakuntien kanssa.

2 NAUHA RY:N TOIMINTAYMPÄRISTÖ- UUSI KOLMAS SEKTORI?

Julkisella sektorilla jaetaan niukkuutta. Toisaalta mm. tuleva SOTE-uudistus tarjoaa paljon mahdollisuuksia. Nykytoimijoista ne, jotka toimivat vain avustusten varassa ovat mielestäni suurimmassa epävarmuudessa.

Kaikki toimivat ”VUCA-maailmassa”. Tätä maailmaa on monimutkaisuus (complexity), epävarmuus (uncertainty), moniselitteisyys (ambiguity) ja ennustamattomuus (volatility). Lyhenne kuvaa sekä vaihtoehtojen kasvua että yksilöiden vaikutusvalan lisääntymistä. Pysyviä kilpailuetuja ei enää ole.

KAAVIO 1: SEKTORIT OVAT MUUTOKSESSA

Yleishyödyllisten yhdistysten toiminta on muuttunut viime vuosina paljon. Useita yhdistyksiä on lopettanut, on ollut fuusioita, osa on kasvanut ja osa on kuihtunut. Edellä mainituista osa toimii kilpailuolosuhteissa elinkeinonharjoittajien kanssa. Haasteen toimintaan tuovat alati muuttuva toiminta ympäristö ja lainsäädäntö, joka on osittain vanhentunutta.

Esimerkiksi Verohallinto on pyrkinyt saattamaan yhdistysten verotuskohtelun vastaamaan tämän päivän vaatimuksia ja Savo-Karjalan yritysverotoimisto käsittelee nykyään yhdistysten verotusta.

Verotusasiat ovat kuitenkin usein epäselviä yleishyödyllisissä yhteisöissä. Tämä saattaa johtua tietämättömyydestä. Toisaalta verohallinnon ohjeistus ei ole selkeää eikä kattavaa. Verohallinnon ennakkopäätökset ovat varma mutta kallis tapa edetä riskittä. Kuitenkin kokemukseni (asumispalvelut ja alv) mukaan viranomaispäätökset saman kaltaisesta toiminnasta saattavat olla täysin päinvastaiset.

2.1 Yhdistykset palvelun tuottajina

Yhdistyksen yleishyödyllisyys ei saa vaarantua. Monet yhdistystoimijat painivat tällä hetkellä tämän pulman kanssa. Toimijoiden pitäisi katsoa tulevaisuuteen, sillä huomina tarjoo uudet haasteet ja mahdollisuudet. Ne, jotka tarjoavat laadukkaat palvelut nöyrällä asenteella ja sopivalla hinnalla eivät välttämättä sovi perinteiseen kansalaistoiminnan malliin. Vaikka saatu tuotto menisikin yhdistyksen sääntöjen mukaiseen yleishyödylliseen toimintaan.

Yhdistysten monimuotoisuus on lisääntynyt. Yhdistyslakia on uudistettu viime aikoina lähes vuosittain. Esimerkiksi etäosallistuminen kokouksiin on nyt lain mukaan mahdollista. Isoimmat yhdistykset ovat ammattimaisesti johdettuja. Suomessa yhdistystoiminnalla on merkittävä työllistämisaikutus. Alla olevassa kaaviossa 2 vertaillaan eri toimintamuotoja matriisissa. Toimintoja ohjaavat eri lait ja perustehtävät jne.

	Yhdistys	Yritys (osakeyhtiö)	Osuuskunta	Yhteiskunnallinen yritys
Keskeinen lakiperusta	Yhdistyslaki	Osakeyhtiölaki	Osuuskuntalaki	Määräytyy valitun yhteisömuodon mukaan (Ry/Oy/Osk./Säätiö/Tmi.)
Toiminnan tarkoitus	Yhteistä aatteellista päämäärää tavoitteleva yhteisö	Tuottaa voittoa omistajille, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä	Jäsenten taloudenpidon ja elinkeinon tukeminen	Yhteiskunnallisen ongelman ratkaiseminen liiketoiminnan keinoin
Toimintaa ohjaava voima	Asiakokonaisuuden parantaminen tai edunvalvonta / Yhteinen hyvä	Taloudellisen lisäarvon tuottaminen	Jäsenten edun parantaminen	Taloudellisen ja yhteiskunnallisen tuloksen tekeminen. Taloudellisen ylijäämän ohjaaminen yhteiskunnallisen mission saavuttamiseen.
Suhde taloudelliseen toimintaan	Saa harjoittaa sellaista ansio-toimintaa, joka on määrätty yhdistyksen säännöissä	Tavoittelee voittoa	Saa harjoittaa taloudellista toimintaa	Tavoittelee kannattavuutta. Rajoitettu voitonjako.
Vapaaehtoisuuden rooli	Toiminta perustuu pääosin vapaaehtoisuuteen	Ei	Ei keskeisellä sijalla	Voi olla osa toimintamallia
Aatteellisuuden ja arvopohjan asema	Keskeinen	Ei keskeinen (Yhteiskunnallisessa yrityksessä keskeinen)	Osittainen	Keskeinen
Kuka on asiakas?	Yhdistyksen jäsenet sekä tahot joille palveluita tuotetaan	Tuotteen ja palveluiden ostajat	Tuotteen ja palveluiden ostajat	Tuotteen ja palveluiden ostajat, laajemmat yhteiskunnalliset sidosryhmät
Kuka on omistaja?	Yhdistyksen jäsenet	Osakkeenomistajat	Osuuskunnan jäsenet	Jäsenet / Osakkeenomistajat / Osuuskunnan jäsenet

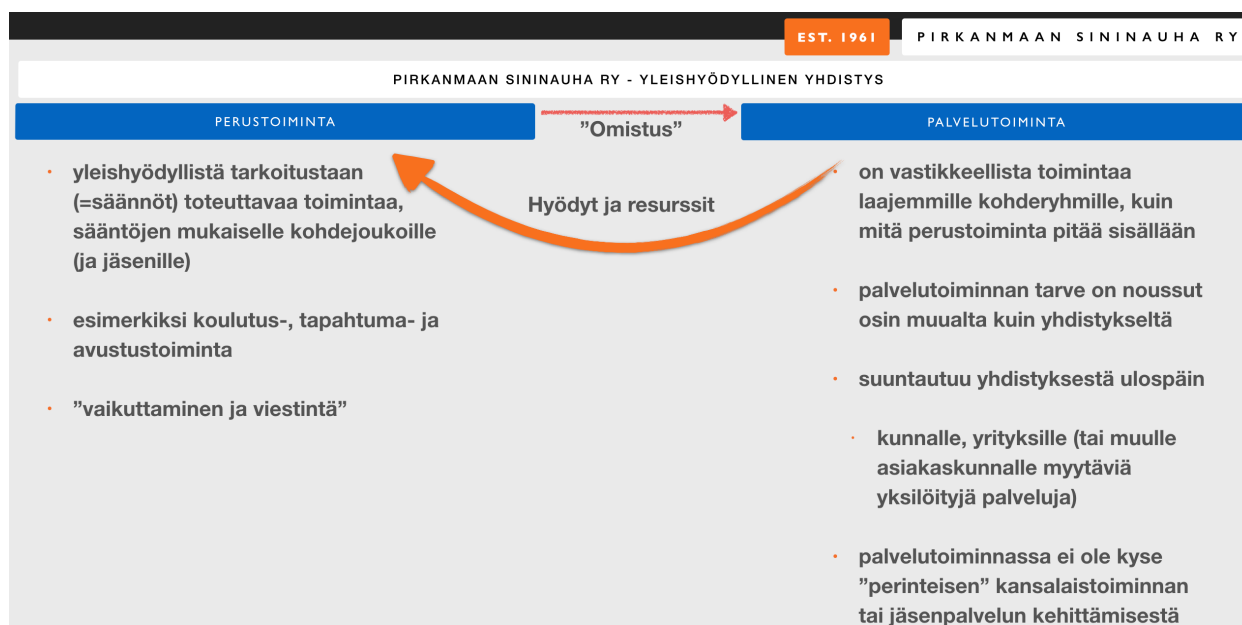
KAAVIO 2: ERI TOIMINTAMUOTOJEN VERTAILU (VANHAPIHA, TIILIKAINEN& KUMP., 2013)

2.2 Perus- ja/vai palvelutoiminta

Perustoiminta on toimintaa yhdistyksen sääntöjen mukaisen tarkoituksen mukaista toiminnan toteuttamista. Se on ensi sijassa jäsenistöstä lähtevää ja jäsenistöön kohdistuvaa toimintaa. Keskeistä on aatteellisuus, yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys ja vastikkeettomuus. Tekeminen perustuu useimmiten vapaaehtoisuuteen ja talkoohenkeen. Perustoiminta saa usein julkista avustusta ja lisärahoituslähteenä käytetään erilaisia projekti-rahoituksia. (Vanhapiha, Tiilikainen& kump., 2013).

Palvelutoimintaan kuuluvat erilaiset yhdistyksen tarjoamat palvelut vapaalle asiakaskunnalle, yrityksille tai kunnille. Ne ovat tyypillisesti erityisille kohderyhmille suunnattua erikoistunutta toimintaa. Palvelutoiminnasta voidaan puhua myyntituotteena ja toi-

minta voi olla paljonkin erilaista kuin yhdistyksen perustoiminta. Kaaviossa 3 kuvataan perus- ja palvelutoiminnan eroja.

KAAVIO 3: KIRJOITTAJAN VISUALISOINTI, JOSSA VERRATAAN PERUSTOIMINTAA JA PALVELUTOIMINTAA

2.3 Nauha ry:n toimintaympäristö

Nauha ry:n kuntayhteistyö on parhaimmillaan visiointia, tulevan suunnittelua. Toinen osa on toteuttaa sopimusten mukaisia palveluja tilaajalle. Väitän, että suurin osa työstä tehdään ottamatta huomioon, että kunta on me. Asiakkaat, virkamiehet ja työntekijät eivät ole irrallisia toimijoita. Kaikki elävät sosiaalisissa suhteissa.

Havaintojani ja viime vuosina kertyneitä oppeja toimivaan (kunta)yhteistyöhön:

1. Ratkaisut tuovat lisäarvon

Kokemukseni mukaan lisäarvo kiinnostaa. Kunnissa perustoiminta ja peruspalvelut järjestetään usein itse. Se, että viedään kunnan virkamiehille valmiita ratkaisuja ja erilaisia skenaariota avaavat usein ”neuvotteluputken”. Kuntien päätösprosessit ovat yhdistysnä-

kökulmasta aina pitkiä. Tämä on oma haasteensa, joka kannattaa huomioida. Esitettyjen ratkaisujen toteuttaja voi olla myös joku muu toimija; kunta itse, yritys tai muu julkisyhteisö. Copyright ideoihin puuttuu. Hankintarajan alle jäävät tuotteet pitää tarjota kunnalle selkeästi. Kaupaksi käyvät tuotteet, jotka ovat ”helposti” hankittavissa.

2. Ennaltaehkäisy on tätä päivää

Ulkopuolisuuden ehkäiseminen, osallisuuden vahvistaminen ja yhteisöjen kehittäminen ovat tärkeitä kehittämisen osa-alueita monissa kunnissa. Kuitenkin esimerkiksi pitkään työttöminä olleiden sakkolistojen purkaminen on hankalaa, kun saadut säästöt hajautuvat eri hallintokuntiin.

3. Tunne kuntatoimijat ja kuntien toimintatavat

Asiakkaan toimintaan pitää tutustua ja selvittää nykyiset tarpeet. Näitä ovat mm. visio, strategiat ja linjaukset. Kuntien hallinto- ja toimintatavat vaihtelevat paljon esimerkiksi painotusten, väkiluvun ja budjetin suhteen. Tämä on hyvä tiedostaa. Kuten myös se, että demokratiassa henkilöt vaihtuvat määrärajoin.

4. Myytäviin ratkaisuihin kannattaa hankkia laaja rahoituspohja

Raha ratkaisee. Mitä laajempi rahoituspohja on sitä helpompi tuote on myydä. Rahoituslähteet pitää tuntea, sillä ainostaan kannattava toiminta luo jatkuvuutta. Useat rahoituslähteet pienentävät ostajan riskiä. Mutta kasvattavat myyjän.

5. Puuhastelun sijaan ammatillisuutta ja laatua

Kaikki toiminta täytyy toteuttaa ammattimaisesti korkealla laadulla. Ylipalvelua tulee kuitenkin välttää. Tarjouksesta pitää selvittää miten palvelun laatu mitataan ja mikä on milloinkin riittävä taso. Oma osaaminen ja resurssit pitää tuntea, ja niistä pitää olla myös nöyrästi ylpeä.

6. Mieti mahdolliset yhteistyökumppanit ja palvelun monistaminen

Proto-asteella oleva palvelu kannattaa esitellä kunnan edustajille, silläkin riskillä että idea viedään kunnan omiin palveluihin. Kun virkamiehet ovat mukana alusta alkaen he

mahdollisesti myös sitoutuvat kehittämiseen ja palvelua voidaan viedä myös käytännössä tilaajan tarpeita tyydyttävään suuntaan.

Kunnat ovat innostuneita allianssi- ja konsortiomallilla toimivista palveluntarjoajista. Tämä luo yhdessä toteutettaville palveluille haasteita kun erilaiset toiminta- ja johtamiskulttuurit kohtaavat. Toisaalta tulokset voivat ylittää kaikki odotukset.

Palveluiden tuottajan ei kannata olla riippuvainen ainoastaan yhdestä tahosta. Palvelua voidaan kehittää ja tarjota myös muille toimijoille. ”Do once, deliver many” pätee sekä mediatuotantoon että päihtyneiden päivätoimintaan.

7. Asenne ratkaisee

Alati muuttuvassa maailmassa pitää ymmärtää ja jäsentää omat vahvuudet ja kehittämisen tarpeet. On äärimmäisen tärkeää sietää epävarmuutta ja suunnatta kohti usvaista tulevaa.

”Pitää tuntea historia, ymmärtääkseen tulevaa” ei välttämättä ole tätä päivää. Historiaakin on arpapeliä. Toisaalta laajojen kokonaisuuksien ymmärtäminen ja ihmetteleminen helpottaa. Mielestäni liika menneen analysointi ei auta ketään, vaan vie energiat.

Muuttuva aika vaatii räätälöidyt toimintatavat, jotka tuovat usein mukanaan uusia hyötyjä ja mahdollisuuksia. Elämme kuitenkin ihmiskunnan parasta aikaa (Valtaoja, 2016).

2.4 Yhdistyksen verotus

Jotta yhteisöllä ylipäättään voisi olla verottomia tuloja, on sen oltava yleishyödyllinen. Rekisteröimätön yhdistys ei ole tuloverolain tarkoittama yhteisö, joten se ei voi olla yleishyödyllinen. Yhdistyksen yleishyödyllisyydestä tuloverolain 22 § mukaan todetaan:

”Yhteisö on yleishyödyllinen, jos

- 1) se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siiveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä;
- 2) sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin;
- 3) se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempaa palkkana tai muuna hyvityksenä.”

(Tuloverolaki 22 §)

Tuloverolain (2017) 22 § kaikkien kolmen ehdon tulee toteutua yhtäaikaaisesti, jotta yhteisö on yleishyödyllinen. Vaikka suurin osa yleishyödyllisistä yhteisöistä on yhdistyksiä tai säätiöitä, voi myös osakeyhtiö olla luonteeltaan yleishyödyllinen, mikäli se täyttää edellä mainitut kolme kohtaa.

Yleishyödyllisen yhdistyksen tulot voivat olla:

1. elinkeinotuloa
2. kiinteistötuloa
3. henkilökohtaisen tulolähteen tuloa

Pykälä 23 yleishyödyllisen yhteisön verovelvollisuus on monitulkintainen:

”Edellä 22 §:ssä tarkoitettu yleishyödyllinen yhteisö on verovelvollinen saamastaan elinkeinotulosta. Lisäksi se on verovelvollinen muuhun kuin yleiseen tai yleishyödylliseen tarkoitukseen käytetyn kiinteistön tai kiinteistön osan tuottamasta tulosta kunnalle 124 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuloveroprosentin mukaan. (Verohallinto, 2017)

Jos yhdistys tai säätiö ei ole yleishyödyllinen, sen on maksettava kaikesta tulosta veroa 20 prosenttia (vuonna 2017). Rekisteröimätöntä yhdistystä pidetään verotuksessa yhtymänä, jonka tulo verotetaan sen jäsenten tulona. (Verohallinto, 2017)

Elinkeinotoimintaan viittaa muun muassa se, jos toiminnan kulut katetaan myymällä tuotteita ja palveluita samaan tapaan kuin samoilla markkinoilla toimivat elinkeinotoimintaa harjoittavat yritykset, etenkin jos tuotteet ja palvelut ovat samanlaisia. Elinkeinotoiminnasta voi kertoa myös se, että yhdistyksellä tai säätiöllä on pääasiassa palkattua

henkilökuntaa. Päinvastaiset seikat taas puhuvat sen puolesta, ettei toiminta ole elinkeinotoimintaa. (Verohallinto, 2017)

Elinkeinotoimintaa on yleensä esimerkiksi säännöllinen ja laajamittainen, vuosittain muille kuin jäsenille järjestettävä koulutustoiminta; jäsenistön ulkopuolelle suuntautuva julkaisutoiminta; säännöllisin väliajoin järjestettävät messutapahtumat sekä muu sellainen toiminta, jota harjoitetaan samaan tapaan kuin tavanomaista elinkeinoa. (Verohallinto, 2017)

Elinkeinotulona ei kuitenkaan yleensä pidetä sellaista tuloa, jonka yleishyödyllinen yhdistys tai säätiö saa esimerkiksi pienimuotoisesta tuotteiden myynnistä tai muusta vähäisestä toiminnasta, jonka tarkoitus on yhdistyksen tai säätiön oman toiminnan rahoittaminen. Myyntiä voidaan kuitenkin pitää elinkeinotoimintana, jos se on laajamittaista ja kohdistuu tavanomaisiin kulutustuotteisiin kuten keksit, sukat ja ilotulitteet. (Verohallinto, 2017)

3. NAUHA RY:N RATKAISU JA KÄYTÄNNÖN TOIMENPITEET

Yhdistystoiminta on mielestäni jakautunut Suomessa kolmeen eri toimintamalliin, paikalliset pienet toimijat, alueelliset suuret toimijat ja kansainväliset toimijat. Paikallisilla toiminta perustuu yleensä vapaaehtoisuuteen ja toiminnan fokus on selkeä, esimerkiksi Tesoman kyläyhdistys. Alueellisilla suurilla toimijoilla ammatillisuus ohjaa toimintaa ja tuotot käytetään yleishyödylliseen, sääntöjen mukaiseen toimintaan. Suuret kansainväliset toimijat taas keskittyvät globaalien haasteiden ratkaisemiseen, josta esimerkiksi Fida.

Kannattaako yhdistyksen yhtiöittää elinkeinotoimintansa? Vai pitää se yhdistyksen sisällä eriytettynä kirjanpidossa? Kun elinkeinotoiminta on laajaa, *uskomme että yhtiöittäminen auttaa yleishyödyllisyysstatuksen säilyttämistä yhdistyksessä*. Lisäksi kirjanpito, verotus, kulujen ja tuottojen kohdistaminen helpottuu. Osakeyhtiön jakama osinko on lähtökohtaisesti verovapaata.

3.1 Mitä tapahtui 2013-2015

Aloitin yhtiöittämiseen liittyvät selvitykset kesällä 2013. Käytännössä aloin etsimään vastauksia kysymyksille: Mikä on meidän toimintaympäristö? Mikä on yleishyödyllinen yhdistys? Mitkä tekijät liittyvät yleishyödyllisyys arviointiin? Entä lainsäädäntöön? Mitkä ovat perus- ja palvelutoiminnan erot? Entä ominaispiirteet?

Kutsuin yhtiöittämisprojektiin asiantuntijoiksi Tilintarkastusyhteisö Hooteem Oy:n ja Verokonsultointi Vesa Häkli Oy:n. Yhdistystä edustivat toiminnanjohtaja, palvelujohtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Ulkoiset asiantuntijat totesivat tilanteen hankalaksi ja selvitystyö lopetettiin syksyllä 2014.

Jatkoin kuitenkin prosessia hallituksen kanssa. Syksyn 2015 jäsenkokouksessa päätettiin hallituksen esityksestä seuraavasti: *”Toiminnanjohtaja selvittää vuonna 2016 parhaat tavat järjestäytyä tuottamaan palveluja. Yhdistys ja liiketoiminnan välillä tulisi olla ”hygieniarako”. Lähtökohtana on että kilpailutettavien toimintojen tulisi olla osakeyh-*

tiössä tai yhtiöissä. Yhdistyksen kiinteistöt ja asunnot pitäisi myös mahdollisesti eriyttää yhdistyksen perustoiminnasta.”

Suunnitelmissa oli toteuttaa seuraavat toimenpiteet:

- Laatia yksityiskohtainen selvitys toteutettavaksi suunnitellusta liiketoiminnan yhtiöittämisestä, sisältäen suosituksen, miten yhtiöittäminen kannattaa toteuttaa ja selvitys järjestelyyn liittyvistä vero ja lakikysymyksistä.
- Hakea verottajalta ennakkoratkaisua valitulle menetelmälle.
- Hakea tarvittava apporttilausunto, mikäli yhtiöittäminen tapahtuu liiketoimintasiirtona.
- Perustaa osakeyhtiö
- Tehdä apporttina luovutettavan omaisuuden luovutusasiakirjat

3.2 Käytännön toimenpiteet vuonna 2016

Kevään 2016 tapahtumat

- Hallituksen kokous 11.2.2016

Hallituksen kokouksessa käsiteltiin uudelleen järjestäytymistä ja päätettiin viedä asia jäsenkokouksen käsiteltäväksi.

- Hallituksen kokous 6.4.2016 - Ennakkoratkaisuhakemus verottajalle

Hakemus yhdistyksen liiketoimintasiirtoa koskevassa asiassa (Laki elinkeinotulon verottamisesta, EVL 52 d §) laadittiin maaliskuussa 2016. Vein asian hallituksen päätettäväksi 6.4.2016. pidettyyn kokoukseen.

Yhdistyksen hallitus päätti 6.4.2016 vuoden 2016 toisessa kokouksessa, että jäsenkokoukselle esitetään perustettavaksi kaksi osakeyhtiötä.

- Yhdistyksen jäsenkokous 26.4.2016 - Päätettiin perustaa osakeyhtiöt

Kesän 2016 tapahtumat

- 7.6.2016 Hallituksen kokous, jossa valtuutettiin toiminnanjohtaja perustamaan osakeyhtiöt
- 13.6.2016 Perustamislomakkeet eteenpäin
- Lokakuu 2016 Osakeyhtiö Abnoy Oy toiminnassa

4. MUITA MAHDOLLISUUKSIA JÄRJESTÄYTYÄ

4.1 Konsernimalli - Säätiö, osakeyhtiö ja ry

”Sininauhasäätiö tarjoaa palveluiden ulkopuolelle joutuneelle kodin ja tuen sekä puolustaa hänen oikeuksiaan ja ihmisarvoaan. Sininauhasäätiö on konserni, jonka omistukseen kuuluu myös asumispalveluja ja asumisen tukea tarjoava Sininauha Oy.

Säätiö on perustettu lahjoitusvaroin ja toiminut alun perin nimellä Raittiuskotisäätiö. Nimi vaihdettiin vuonna 1995 Sininauhasäätiöksi.

Vuonna 2004 säätiön säännöt uudistettiin ja säätiö liitettiin tiiviimmin kristillisten päihdejärjestöjen keskusliitto Sininauhaliitto ry:n yhteyteen. Liitto uskoi säätiön tehtäväksi päihdeongelmaisten asumislähtöisten palveluiden kehittämisen. Vuosina 2016-17 liitto ja säätiö eriytettiin. Tavoitteena on vahvistaa Sininauhaliiton ja Sininauhasäätiön perustehtävien toteuttamista.”

Lähde: <http://www.sininauha.fi/sininauhasaatio>

4.2 Yhdistys ja yhdistysverkostot - CASE SILTA

Pyysin toiminnanjohtaja Kimmo Kumlanderilta ajatuksia Silta-Valmennusyhdistys ry:n ratkaisusta. Siltavalmennusyhdistyksessä on tehty strateginen valinta, että kaikki toiminta (ml. elinkeinotoiminnaksi laskettava toiminta) toteutetaan yhdistysmuotoisena.

Silta-Valmennusyhdistys on sääntöjensä mukaan:

- yleishyödyllinen ja valtakunnallinen
- tehtävänään nuorten ja nuorten aikuisten syrjäytymisen ehkäisy, osallisuuden tukeminen sekä päihderiippuvuuden ja rikollisuuden vähentäminen

Toimialat:

työllisyydenhoito, sosiaalinen kuntoutus, päihdehoito ja –kuntoutus, asunnottomuuden ennaltaehkäisy, asumispalvelut, vapautuvien palvelut, rikollisuuden ja uusintarikolli-

suuden ennaltaehkäisy, perusopetus ja ammatillinen koulutus työpajaympäristössä, koulutus ym.

Strategisen valinnan edut

- kaikki toiminta saman arvopohjan ja tavoitteiden mukaisesti järjestettyä
- toiminnan mahdollinen voitto (verojen jälkeen) käytetään kaikissa tilanteissa täysimääräisesti yhdistyksen sääntömääräisen tarkoituksen mukaiseen toimintaan
- toiminta tai toimintayksiköt eivät ole ostettavissa tai myytävissä
- yhtenäinen ja demokraattisesti valittu johto ja johtamiskulttuuri koko yhteisön toiminnassa
- kaikki toiminnan yhteydessä kehitettävä pystytään joustavasti antamaan samojen tarkoituksien edistämiseksi hyödynnettäväksi myös laajemmalle kansalaisjärjestöyhteisölle (esim. IPR:ien hyödyntäminen yhdistyslain ja yhdistyksen sääntöjen pohjalta, vrt. osakeyhtiöt)
- päätökset pystytään kaikissa tilanteissa tekemään arvopohjan ja yhdistyksen tavoitteiden perusteella (vrt. esim. omistajaintressit ja osakeyhtiön tavoitteet)
- henkilöstön ja sidosryhmien vahva sitoutuminen toimintaan
- jotkin rahoittajatahot näkevät arvopohjaisen yleishyödyllisen kansalaisjärjestön osakeyhtiötä tarkoituksenmukaisempana yhteistyökumppanina
- toiminta lähtökohtaisesti julkisempaa ja avoimemmin seurattavissa kuin osakeyhtiöpohjaisesti (osa toimijoista saattaa toki nähdä tämän myös haittana)
- kansalaisjärjestömuoto vetää puoleensa rekrytoinneissa juuri toimintaan hyvin soveltuva potentiaalinen henkilöstö
- toimintaympäristön muutoksen keskellä ja toimintayksiköiden suurentuessa kansalaislähtöinen, ruohonjuuritasolta tarvelähtöisyytensä ammentava toiminta säilyy kaikissa tilanteissa keskiössä

Strategisen valinnan haitat

- mahdollisissa ongelmatilanteissa (esim. hävitty kilpailutus tai merkittävä ennakoimaton tappio) toiminnan ja henkilöstön jatkamiselle vähemmän vaihtoehtoja (esim. toiminnan myynti merkittävästi hankalampaa)

- toimintamuotojen selkeä erottaminen toisistaan mm. taloudellisten periaatteiden osalta vaatii yhtiöittämistä enemmän suunnittelua ja rajankäyntiä verottajan, rahoittajatahojen ym. kanssa
- jotkin innovaatorahoittajat yms. yhteistyötahot eivät näe yhdistystä lähtökohtaisesti yhtä vartenotettavana yhteistyökumppanina kuin osakeyhtiötä
- jotkin toimintaympäristön muutoksien vaatimat toimenpiteet kuten aiempaa laajempi rakenteellinen yhteistyö toisten toimijoiden kanssa tai jopa fuusiot keskimäärin hitaampia viedä läpi ja hallinnollisesti raskaampia toteuttaa

Miten toimintaympäristön muutokseen on varauduttu

Huomioita valitun linjan pohjalta:

- haettu yhdistykselle Yhteiskunnallinen yritys –merkki
- haettu verottajalta ja hallinto-oikeudelta lainvoimaiset periaatteet yhdistyksen eri toimintojen verokohtelusta, jotta verotus, kirjanpito jne. järjestettävissä asianmukaisesti
- perustettu läheisten kumppaneiden kanssa uusi laajemmalla toiminta- ja sisältöalueella toimiva yhdistys, jolle tarkoituksenmukaisia toimintoja voidaan luovuttaa sitä mukaan, kun se on tarkoituksenmukaista, ja hyödyntää yhteistä osaamista ja resursseja ketterästi (pystytään saavuttamaan yli kymmenkertainen volyymi yksittäisen yhdistyksen volyymiin nähden)
- rakennettu arvopohjaltaan samansuuntaisten toimijoiden kanssa suhteellisen pysyviä konsortioita, joilla pystytään järjestämään koko Suomen kattavasti palveluverkko haluttaessa (pystytään haluttaessa toteuttamaan Suomen ja lähialueiden mittakaavassa tarkoituksenmukainen ja kilpailukykyinen palvelu tuttujen, luotettujen kumppaneiden kanssa jakaen riskit, jotka olisivat yksittäiselle toimijalle liian suuret)

4.3 Yritysyhteistyön laajentaminen ja sosiaalinen sponsorointi

Yhteiskunnassa on käynnissä valtava muutos: kansainvaellus järjestytti Eurooppaa, huoltosuhde muuttuu, työurat ja työnteko ovat murroksessa. Ihmisen fyysinen ja henkinen hyvinvointi pitäisi olla tasapainossa. Kuinka siis toimia niin että ihminen tulee ymmärretyksi ja kohdatuksi. Olisiko yrityksillä jotain annettavaa?

Yhteiskunnallinen vastuu on yrityksille tärkeää. Yhteiskuntavastuu jaetaan perinteisesti kolmeen osa-alueeseen: taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen vastuu. Sosiaalisesti vastuullinen toiminta on yrityksille ja yhteisöille mahdollisuus kehittyä.

Sosiaalinen sponsorointi olisi yksi tapa toimia, mutta miten? Harvat osaavat erottaa sosiaalisen sponsoroinnin ja hyväntekeväisyyden toisistaan. Sosiaaliselle sponsoroinnille ei osata asettaa konkreettisia tavoitteita ja hyödyt jäävät pieniksi. Kuitenkin huoli yhteiskunnallisista asioista ja yritysten halu profiloitua vastuullisiksi kasvattavat sosiaalisen sponsoroinnin mahdollisuuksia ja edellytyksiä.

Minä ajattelen sosiaalisen sponsoroinnin olevan prosessi, jossa yritys, organisaatio ja/tai yksityishenkilö tukevat esim. Nauha ry:tä palvelujen, tuotteiden tai varojen muodossa. Onnistuessaan sosiaalinen sponsorointi on kahden tahon yhteistyötä, josta kumpikin osapuoli hyötyy.

Toimintaan mukaan lähtevien yhteisöjen tulee saada vastinetta panostukselleen. Toivottu vastine voi olla mm. yritysmielikuvan parantaminen, uudet verkostot ja suhdetoiminta, medianäkyvyys, lisääntyneet tuotot tai yrityksen tunnettuuden mitattava kasvu. Kestävä kehitys -ajattelu, yritysten yhteiskuntavastuu sekä yhteiskunnan alati muuttuvat haasteet ovat myös tuoneet uusia osallisuuden mahdollisuuksia.

Olen vieraillut useita kertoja Barcelonan Ravalissa toimissa Arrels-yhteisössä, joka toimii yritysten, kunnan ja yksityishenkilöiden kanssa. Heidän tavoitteena päästä eroon kodittomuudesta (Arrels) ja julkisesta rahoituksesta.

4.5 UUDET MALLIT ELÄVÄT AJASSA

Mielikuvat ratkaisevat

Uskon, että tulevaisuudessa pärjäävät erityisesti brändillään erottuvat, seksikkäät yhdistykset. Näkyvät toimijat saavat helposti avustuksia ja muuta rahaa. Mielikuvilla on aiempaa suurempi merkitys. Varoja jakavat uudet toimijat ja esim. STEA. Varojen jakamiseen liittyy myös hallinnointia ja koulutusta.

Kansalaistoiminta muuttuu

Voittajia ovat ketterät lähitoimijat kuten kaupunginosa-, vapaa-aika ja harrastusjärjestöt. Jäsenkato koskee uskonnollisia ja poliittisiajärjestöjä sekä ammattiyhdistyksiä. Keskusjärjestöjen määrittelemät ajatukset eivät kiinnosta. Jäsenyyttä vaihdetaan toiminnan mielekkyydedn ja ajankohtaisuuden mukaan. Some tai vaikka Pop-up yhdistykset ovat tätä päivää ja iso mahdollisuus mm. lähidemokratian edistämisessä. Näyttääkin siltä, että toimintaan ei enää vaadita oikeustoimikelpoisuutta. Suuri kysymys on: mitä mahdollisuuksia jakamistalous ja joukkorahoitus antavat tähän ”totuuden jälkeiseen” aikaan?

LÄHTEET

Arrels Fundacio [Tarkistettu 19.4.2017]. Saatavissa: <http://www.arrelsfundacio.org/>

Tuloverolaki [Tarkistettu 15.4.2017]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=%20tuloverolaki>

Valtaoja, Esko. Lähitapiolan hallinnon seminaari 26.8.2016, Kokoustamo Messukeskus, Helsinki.

Vanhapiha, Tiilikainen, Veikkolainen, Pirita Tolvanen, Kuokka, Lidman (2013). Yhdistykset toteuttamassa itseään – ja palvelemassa yhteiskuntaa. Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun Pienyrityskeskus.

Verohallinto, Liiketoimintasiirron edellytykset [Tarkistettu 15.4.2017]. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2016/Yritysjarjestelyt_ja_verotus__liiketoimi\(39039\)#4%20Liiketoimintasiirron%20edellytykset](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2016/Yritysjarjestelyt_ja_verotus_liiketoimi(39039)#4%20Liiketoimintasiirron%20edellytykset)

Verohallinto, Tuloverotus-yhdistys ja säätiö [Tarkistettu 15.4.2017]. Saatavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio/Tuloverotus

LIITTEET

1. CV -Juha Kallio

HENKILÖTIEDOT

CV - Juha Kallio

toiminnanjohtaja

Syntymäaika: 20.11.1965
 Syntymäpaikka: Turku
 Perhesuhteet: Naimisissa, neljä lasta

I

TYÖKOKEMUS

<i>Toiminnanjohtaja,</i>	Pirkanmaan Sininauha ry 1.6.2008 alkaen
<i>Projektijohto,</i>	Pirkanmaan Sininauha ry 2002-2008 Työn painopisteinä ovat olleet eri hankkeet (Te-keskus ja RAY) sekä lisävastuualueena tieto- ja viestintäteknologia (ICT).
<i>Kouluttaja, 1997-2008</i>	Olen toiminut sivutoimisena viestinnän, markkinoinnin, mainonnan ja tietojenkäsittelyn -kouluttajana eri oppilaitoksissa.
	1989-1991 Peruskoulun yläasteen viransijaisuuksia
	1997-2000 Tampereen ammattikorkeakoulu, myös englanniksi
	2001-2002 Tampereen ammattioppilaitos
	2002-2006 Nokian työväenopisto (seniorit & mielenterveysongelmaiset)
	2007-2008 Kouluttaja, Tieturi Oy
<i>Johtaja</i>	Digidea Digitaalinen Viestintä 1996-2002

Toimin Digidea nimisen digitaaliseen mediaan erikoistuneen

mainostoimiston vetäjänä vuodesta 1996 lokakuuhun 2002 asti. Asiakkaitani olivat mm. Savonlinnan oopperajuhlat, Allergia- ja astmaliitto, Nanso, Raflatac, Pomarfin ja Tampereen kaupunki. Lisäksi Digidealla oli omaa kustannustoimintaa (koulutusverkkopalvelut sekä Cd-romit), jota vietiin mm. Yhdysvaltojen, Espanjan, Englannin ja Hollannin markkinoille. Seitsemän vuoden aikana minulle kertyi käytännön kokemusta ja syvällistä ymmärrystä, etenkin ihmisten ja asioiden johtamisesta (asiantuntijaorganisaatio), strategisesta suunnittelusta, markkinoinnista ja kansainvälisten suhteiden rakentamisesta.

<i>Tietotekniikka-asiantuntija</i>	Capita Unita Oy 1994-1995
<i>Ravintola-alan työt</i>	Mr Max Oy, JOJO Oy ja Tullikamari 1990-1994 - kokki, keittiöpäällikkö, vuorovastaava
<i>Opettaja</i>	Peruskoulun ja lukion viransijaisuuksia 1989-1991
<i>Tutkimushaastattelija</i>	Taloustutkimus Oy 1985-1990

KOULUTUS JA TUTKINNOT

- Tammerkosken lukio, Tampere - Ylioppilas, 1984
- Kokki - 1987
- Tampereen yliopisto - Draamalinja 1988 ->
- Ohutlevyseppä - 1989
- TAKK, Tampere - Datanomi (opisto) 1997
- Markkinointi-instituutti, Helsinki - Kansainvälinen mainonnan ja markkinoinnin tutkinto 1998
- Turun kauppakorkeakoulu - Mediajohtamisen opintokokonaisuus 1999
- TAKK, Tampere - Johtamisen erikoisammattitutkinto (JET) 2001
- Tallinnan teknillinen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu - eMBA 2005
- Cisco Academy - CCNA 2007
- Tuotekehittäjän erikoisammattitutkinto 2008
- Tampereen yliopisto - YTM -opinnoista (viestintä) kokonaismerkintä 2008, todistus 2011
- Tampereen Ammattikorkeakoulu - BBA 2009
- Päihdetyön ammattitutkinto 2011
- Näyttötutkintomestarin tutkinto 2011
- Tampereen kesäyliopisto, työnohjaaja 2015

JÄRJESTÖT JA LUOTTAMUSTOIMINTA

Jäsenenytydet:

Rotarit, Laatukeskus, Tietotekniikan liitto ja Tampereen talviuimarit ry

Hallitustyöskentely:

1. LähiTapiola Pirkanmaan hallintoneuvoston jäsen alkaen 2012-
2. Pirkanmaan päihdepalvelutoimijat ry:n hallituksen jäsen alkaen 2011-
3. Tampereen Nuorisoasunnot ry:n hallinnoiman osakeyhtiön hallituksen jäsen 2009-2014

Muu:

Ulkoministeriön Tansania -hankkeessa (tietotekniikka&koulutus) asiantuntijana vuosina 2008 -2011

Mikrolainatoiminnan koordinointi Burundissa 2015-

2. Nauha ry:n tulevaisuustyöskentelyn ajatuksia

